

PIPASZÓ MELLETT

Most, amikor negyven-ötven fokos farkasordító hideg süvít végig a kanadai tájakon és néhány "szerencsés" magyar künn az erdőn vagy a farmon fagyoskodva keresi meg a keserves megélhetésre való — a kevésbé szerencsések viszont munka és kereset nélkül, legtöbbször pipaszó mellett töltik a telet szegény otthonuk valamelyik melegebb kuckójában. A pipaszó mellett pedig szőnyegre kerülnek a nagyvilág eseményei és azok a tagbaszakadt magyarok, akik alaposan kivették részüket a terménybetakarítás nehéz munkájából — most a kényszer télenesség napjaiban a gondolatvilágukban felkavart gabonát csépelik ki, amint mondtuk, régi magyar szokás szerint legtöbbször pipaszó mellett.

Természetesen itt elsősorban kerül sorra az otthonmaradt család, majd a megcsonkított Óhaza sorsa és nyilvánvaló, hogy ennek kapcsán a Hágában most folyó, mi több egyenesen vizezként zuhogó jóvátételi tárgyalások menete, amittől talán legnagyobb mértékben függ a még megmaradt maroknyi magyarság boldogulása. Szinte látjuk, amint a minden földreterés után megújodva életrekelő Németország balsikerei után fájdalmasan rezdül meg a pipaszó mellett politizáló kanadai magyarok arca is, mintegy kérdvén: ha a félelmetes összetartással fellépő németekkel így elbántak, ugyan mi lesz velünk, marakodó magyarokkal?

A százszor kicsordult trianoni méregpohárba ellenségeink ismét a Niagara tömegével öntenék továbbra is a keserűséget, sőt megafargják a magyar nép megpróbáltatásaitól zörgő csontjait is, miután azokon már nem maradt sem zsír, sem hus. Az egész világ magyarsága feszült figyelemmel leste Hágát heteken keresztül és együtt izgott, töprengött azokkal, akikben mindannyiunk becsületéért és sokak megélhetéséért magasra lobbant a kiismerhetetlen magyar-góbé diplomata-agyvelő. A jóakarát, felkészültséget, tudást és igazságot azonban mindkét oldalon, ahol nem behunyt szemmel mértek a jogot, hanem a pártos győzések fölényes, néma kezlegyintésével akasztanak újabb, nagyobb és még véresebbre sebző jármót a szegényebbek, a kisebbek, a gyöngébbek nyakába.

A súlyokat azonban a magyar jóvátételi sorsától teljesen függetlenül és még annak eldöntése előtt elvetették a győzők, a gőgösek, a kérélhetetlenek — mert ezt diktálta nekik a rettegés remegő ördöge. Végeredményben azonban azzal a kikötéssel, hogy jóvátételi összegek megtagadása vagy rendszeres fizetése esetén ismét joguk lesz a győztes nagyhatalmaknak megszállni a Rajnavidéket — az önérvényes német nép immár béke felé hajló gondolatvilágába ismét kiolthatatlan csóvát dobta a fránya franciák.

A téli munkátlanság tehát igen alkalmas arra, hogy a világ sorsát a maguk módja szerint elbíráljuk a pipaszó mellől — viszont ugyanakkor nagy lehetőségeket, de veszedelmet is rejteget egyúttal a mi kanadai szellemi életünk kialakulása szempontjából. A hosszú téli esték ugyanis kiválóan alkalmasak arra, hogy az angol nyelv magától való elsajátításával felkészüljünk az eddigieknél jobban fizetett, sőt talán könnyebb munkaalkalmakra, melyet oly sok magyar kénytelen elszalasztani, csupán angol tudásának fogyatékosága miatt. Ugyanakkor egyszerű alkalom nyílik arra, hogy a kanadai magyar sajtó szellemi adományait megbecsüljék, igyekezzünk belekapcsolódni, sőt tevékenyen részt venni a kanadai magyar összetartást eredményező szellemi fejlődésbe, amelyből a tél minden hidege ellenére egyszer majd csak kivirágzik a kanadai magyarság jobb megélhetési területeken ültetett májuszája.

GYERÖK

IRTA TERESCSÉNYI GYÖRGY

A nap már a nyárfák hegyébe kapaszkodott és sugarai nagyon kívánczították lefelé Csamangó kacabáját, amit viszont a hajnal szellők incselkedései ellen öltött magára.

— Gyühetne már, — mondta ki végre félhangon egy déltájban, amikor az égi golyó fölhangzott a feje fölül. Ki is csapta az ekét a partra. Tündér, a jó, erre helyeslőleg hátra kanyarította okos fejét és meleg, baráti vidámsággal felröhögött.

— Jó van, jó ... hujja, na ... hujja — kiáltott vissza Illés válaszólag fennhangon. Mert szóból ért az állat is, csak sokan nem tudják ezt ... Na, mindegy ...

— Óldak már, óldak — csitította aztán a türelmetlent, majd átvezette a törésen a bodzabokrok árnyékába. Itt állott a kocsis, rában a saroglyájával, jászolban a here. El is kezdtek azonmód mind a ketten.

Illés a gyöngén illatozó avas-szalonnát, csak úgy ebéd előttre, nyárelállítónak, mert még a fölöstökből maradt meg az étel, Tündér azonban már komolyan ebédelt.

Csend, szétterülő selyempuha csendesség harmatozott lefelé az égből ... Jó ilyenkor enni ... Eppen ekkor fordult be a mesgyevéken az asszony.

Baboskendő a fején, kékmintás rokolya, kötő ... Hozta a garabolyt, benne az ebédet ...

— Adponisten ... Hát kend?

— Csak csöndesen ...

Odaadja, Illés ölbeveszi a lábást, leemeli a fedőt és visszamosolyog a vérszínű paprikástarhonyára ... Mert amikor a fedőt lekapta, mint szellem husant volna ki a gözzel és azt sugta volna Illésnek füle mögött való haladtában:

— Ládd-e, Illés! ... Ládd-e, hogy paprikástarhonya ...

— Nédd, a bolonggyát, csakugyan ...

Az asszony gyöngén pihegett előtte a sietéstől. Alighanem kenyeret vetett hajnalban és kicsit mindig megkésik ilyenkor. Meg s akarja előzni a szemrehányást, e miatt az ura munkájára irányozza a szót ... hun cutok az asszonyok nagyon ...

— Jól fordít? Illés csámcsog, bajusza két szárnya alá és fel hintál, mint a mérleg hidja. Előbb lenyeli a falattal a szelid szemrehányást ... jól van na ... és felel:

— Lőhetősen ... de elég a catos ...

— Estére kész kend? — Igyekszök ... — Hónap elboronál ... — El ... — Kedden vethenénk. — Ullóhet ...

Most az asszony ikerkedett az ura mellé a puha muhartorzsákra és boldog nyugalommal figyelte a csontos, borostás állkapcsok örök munkáját ... Őszik ... izlik neki ... Hangosan ennyit:

— Vetró kinnjárt. — Vetró?

Nem mulaszthatjuk el azonban itt, hogy ugyanakkor rá ne mutassunk arra, hogy a téli kényszerű létélenség egyúttal nagy veszedelmeket is rejt magában. A kanadai tél kegyetlenül hosszú és főleg amikor a nincstelen magyarnak üres a zsebe és kong a gyomra, akkor a leglelkesebbike is ritkán látja meg az előbb-utóbb bizony beköszönő tavasz derengését a komor hófelhők mögött. És ekkor sajnos nem egy honfitársunk lelkében pusztító robajjal dönti romba a Kanadába való érkezése előtt szőtt szép álmokat az elkeseredés, amely végül is a füstös lebujsok, penészes bottlegger-tanyák, a pénzre vagy lélekre éhes kufárok karmaiban egy-egy magyar reménység letűnésével csaj könnyet a szemünkbe.

Nem úgy, magyarok! E minden porcikájában megrecsen is ez a cudar világ és ha kopog a szemünk az éhségtől vagy a torkunkat fojtogató a gond: ha nóta nem is, de a kitartás törhetetlen reménye csendüljön fel kanadai télben a pipaszó mellett.

SZENT IMRE — AZ ÁRPÁDOK NEMZETSÉGÉBŐL

IRTA: BODNÁR REMING Dr. / premontrei szerzetes tanár.

Szent István király apostoli buzgóságát csodálatosan megjutalmazta az Isten fiában Imre hercegen. Atyjának ereje, bölcsessége, anyjának gyöngédsége s finomsága egyesült s mind ezt megkoronázta ragyogó tehetsége. Erő és lelkiesség, szépség és érintetlenség fonják Imre herceg sugárzó homlokára a halhatatlan ifjúság koronáját ilyen ragyogó s talán azért hívta őt magához az Ur 24 éves korában, hogy örökre a magyar ifjúság halhatatlan királya maradjon.

Imre herceg az Árpád házból származó királyi családnak — szent Istvánnak és boldog Gizelának gyermeke. Esztergomban született az 1007-ik évben. A keresztgyűlésen anyai nagybátyjának, 11 Henrik német-római császárnak a nevét kapta. Ebből a névből lett az ő Emericus neve, amely a magyar nép ajkán Imrévé formálódott. Többen voltak testvérek, de kicsiny korukban mind meghaltak. Nővéreivel, Hedvig hercegnővel csak ketten maradtak, aki később Edmund angol királyhoz ment feleségül.

Imrét tehát, mint egyetlen fiút a magyar trón örökösévé féltő gondnal nevelték, szülei tanították meg imádkozni s a szülői ta-

lagnagyobb nevelő hatást a fiatal hercegre. Megnyerő egyéniségevel hamarosan megkedvelte magát tanítványával, aki nagy szeretettel viseltette mestere iránt és örömmel fogadta meg szavát. Így teljesen elsajátította korának műveltségét ügyes és alapos volt a fegyverforgatásban, kedvelte a zenét s a lovagi gyakorlatokat, amelyekben sokszor kitűntette magát. Az ifjú hercegnek nemcsak a tudományokban volt mestere Gellért apát, hanem a lelkiéletben is. Ő volt az ifjú lelkiatyja, ő hintette el a jó magot a fejlődő lélekbe, ő tárta föl előtte a lelkiélet minden szépségét. És mint a virág a tavaszi nap sugarait, úgy szívta lelkébe az ifjú herceg Gellért apát tanításait a lelkiéletből, melyek hatása alatt szíve az erények édes illatát árasztotta.

István király nagy örömmel látta, hogyan halad előre fia a lelkiéletben, a tudományokban. Mikor néha, az ország egyes vidékeinek hivatalos meglátogatása alkalmával heteken át is a szabadban, erdővel koszorúzott szép vidéken sátor alatt laktak, volt alkalma István királynak látni hogy a lélek szépsége uralkodott fia egész valójában.

Igy zárandokolt el egy ízben Imre a veszprémi szent György kápolnába. Ott töltötte az éjszakát is miután túlaradó boldog szívének kevés volt a nap-pal imádságra.

ÉGI SZÓZATRA ÖRÖK FOGADALMAT TESZ A KIRÁLYI IFJÚ

És a monda szerint "nagy fényesség szálla rá és a Magasságos szózatát hallá: Ragyogóan szép dolog a szüzesség. Ezt a jándól föl s ezen elhatározásodban maradj állhatatos." Es Imre herceg, a magyar trón örökös se leteszi örök szüzességi fogadalmát a veszprémi szent György kápolnában. Egyetlen egy tanuja volt mindezen dolgoknak, az a nemes apród, aki Imrét Veszprémben kísérte. Őt

szortyogtatta a pipát és homályos sejtései támadtak. Hát így vagyunk csakugyan ... na nézd csak, nézd ... szögény asszony ...

— Julius ... — felelt vissza neki és ültében átölelte derekát, magához húzta.

Megint sokáig ültek így erenyedt boldogságban, szinte mozdulatlanul. Később Illés szólalt meg:

Julius szeméit elfutották a könnyek ... Milyen jó ember ez, hála legyen néked boldogságos szent Szűz ... Nem mutatja soha, látszatra goromba, hirtelen haragu, kemény és mégis ... Milyen jó ember.

Nem tudtak suttogni egymásnak szép és bódult szavakkal, mert az ő életük nem a szó, hanem a cselekedet. Így tartotta Illés félkarral átölelve sokáig az asszonyt, aki imhöl ekkora örömet, eddig soha nem érzett ekkora gyönyörűséget ajándékozott neki. Még néhány tétova, kettőtört szót váltottak:

— Hát mostmár ... Julius ... — Bizon ... — Vigyáznál köll ... — Vigyázok ...

— En gyuggtom el majd a hajmát és ... Nem jó a hajulás. — Nem jó ... — Mőgszódóm a cseresznyét ... — Jó ... — Kipingálom a szobát. — Jó ...

Több szó, célzás, nyílt vallo-

más nem árulta el, hogy miről is beszélnek és aki hallgatta vol-

életében örök hallgatásra kötelezte a herceg s tényleg, csak halála után került minden a királyi család tudomására.

Imre herceg ezen fogadalom óta — amelyről csak lelkiatyja, szent Gellért tudott — nagy lépésekkel haladt a lelkiélet útján. Tanulmányokban mindazt elsajátította, amit egy jövődó uralkodónak tudnia kell s nevelését is ennek megfelelően irányították. Gellért apát nemcsak a tudományokban volt járta, hanem élettapasztalatokban is gazdag és sokat utazott, sokat látott. Ő jól tudta, hogy milyen ismeretekre van szüksége tanítványának, hogy a királyi trónon is megállja majd helyét. István király is mindent megtett, hogy előkészítse fiát az uralkodásra. Ezért "Intelmek Imre herceghez" címen tanítást írt számára arról, hogyan rendezze be életét, hogyan bánjon alattvalóival és milyen erényeket gyakoroljon majd akkor, ha majd király lesz.

A DALIAS HERCEG IS RÉSZT-VETT AZ URALKODÁS GONDJAIBAN

Amint Imre befejezte tanulmányait, atya maga mellé vette s kezdte őt beavatni az uralkodás óriási gondjaiba és munkájába. Magával vitte az országgyűlések tanácskozásába és elvitte hivatalos utazásaira is, hogy Imre mindjobban megismerje az országot, a magyar népet s annak minden szokásait. Ilyen utazások heteken át tartottak és mindig lóháton, ami nagyon alkalmas volt arra, hogy a fiatal herceg — aki nagyon edzett és erős volt — a fáradságot föl se vegye. Így közvetlenül tanulta el, hogyan kell az uralkodónak a néppel érintkeznie s hogyan kell a népből észrevenni és értékelni minden szépet, minden jót. A fiatal herceg közvetlen szemtanúja lett annak a bölcs kormányzásnak, amely olyan nagyra tette a fiatal Magyarországot.

ÉGI SZÓZATRA ÖRÖK FOGADALMAT TESZ A KIRÁLYI IFJÚ

És a monda szerint "nagy fényesség szálla rá és a Magasságos szózatát hallá: Ragyogóan szép dolog a szüzesség. Ezt a jándól föl s ezen elhatározásodban maradj állhatatos." Es Imre herceg, a magyar trón örökös se leteszi örök szüzességi fogadalmát a veszprémi szent György kápolnában. Egyetlen egy tanuja volt mindezen dolgoknak, az a nemes apród, aki Imrét Veszprémben kísérte. Őt

szortyogtatta a pipát és homályos sejtései támadtak. Hát így vagyunk csakugyan ... na nézd csak, nézd ... szögény asszony ...

— Julius ... — felelt vissza neki és ültében átölelte derekát, magához húzta.

Megint sokáig ültek így erenyedt boldogságban, szinte mozdulatlanul. Később Illés szólalt meg:

Julius szeméit elfutották a könnyek ... Milyen jó ember ez, hála legyen néked boldogságos szent Szűz ... Nem mutatja soha, látszatra goromba, hirtelen haragu, kemény és mégis ... Milyen jó ember.

Nem tudtak suttogni egymásnak szép és bódult szavakkal, mert az ő életük nem a szó, hanem a cselekedet. Így tartotta Illés félkarral átölelve sokáig az asszonyt, aki imhöl ekkora örömet, eddig soha nem érzett ekkora gyönyörűséget ajándékozott neki. Még néhány tétova, kettőtört szót váltottak:

— Hát mostmár ... Julius ... — Bizon ... — Vigyáznál köll ... — Vigyázok ...

— En gyuggtom el majd a hajmát és ... Nem jó a hajulás. — Nem jó ... — Mőgszódóm a cseresznyét ... — Jó ... — Kipingálom a szobát. — Jó ...

Több szó, célzás, nyílt vallo-

más nem árulta el, hogy miről is beszélnek és aki hallgatta vol-

életében örök hallgatásra kötelezte a herceg s tényleg, csak halála után került minden a királyi család tudomására.

Imre herceg ezen fogadalom óta — amelyről csak lelkiatyja, szent Gellért tudott — nagy lépésekkel haladt a lelkiélet útján. Tanulmányokban mindazt elsajátította, amit egy jövődó uralkodónak tudnia kell s nevelését is ennek megfelelően irányították. Gellért apát nemcsak a tudományokban volt járta, hanem élettapasztalatokban is gazdag és sokat utazott, sokat látott. Ő jól tudta, hogy milyen ismeretekre van szüksége tanítványának, hogy a királyi trónon is megállja majd helyét. István király is mindent megtett, hogy előkészítse fiát az uralkodásra. Ezért "Intelmek Imre herceghez" címen tanítást írt számára arról, hogyan rendezze be életét, hogyan bánjon alattvalóival és milyen erényeket gyakoroljon majd akkor, ha majd király lesz.

A DALIAS HERCEG IS RÉSZT-VETT AZ URALKODÁS GONDJAIBAN

Amint Imre befejezte tanulmányait, atya maga mellé vette s kezdte őt beavatni az uralkodás óriási gondjaiba és munkájába. Magával vitte az országgyűlések tanácskozásába és elvitte hivatalos utazásaira is, hogy Imre mindjobban megismerje az országot, a magyar népet s annak minden szokásait. Ilyen utazások heteken át tartottak és mindig lóháton, ami nagyon alkalmas volt arra, hogy a fiatal herceg — aki nagyon edzett és erős volt — a fáradságot föl se vegye. Így közvetlenül tanulta el, hogyan kell az uralkodónak a néppel érintkeznie s hogyan kell a népből észrevenni és értékelni minden szépet, minden jót. A fiatal herceg közvetlen szemtanúja lett annak a bölcs kormányzásnak, amely olyan nagyra tette a fiatal Magyarországot.